

КРИПТОГРАФИЈА

- ШЕСТИ ДЕО -

ДОЦ. ДР ДРАГАН ЂОКИЋ

Математички факултет, Универзитет у Београду

dragan.djokic@matf.bg.ac.rs

5. април 2024.

ПРОБЛЕМ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

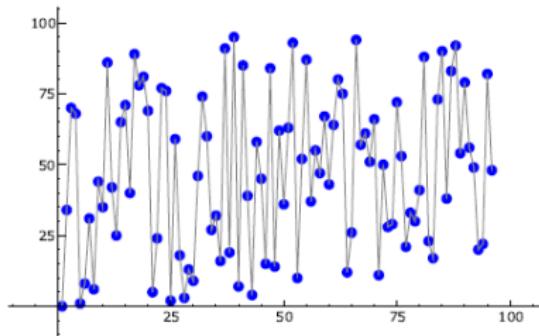
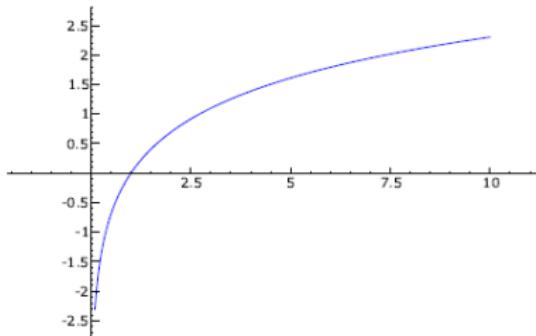
ДЕФИНИЦИЈА

Нека је G група нпр. $\mathbb{F}_q^*$, и нека су $a, g \in G$. Најмањи природан број n (ако постоји) такав да је $a = g^n$ зовемо дискретни логаритам од a у основи g и означавамо са $\log_g a$.

ПРОБЛЕМ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

ДЕФИНИЦИЈА

Нека је G група нпр. $\mathbb{F}_q^*$, и нека су $a, g \in G$. Најмањи природан број n (ако постоји) такав да је $a = g^n$ зовемо дискретни логаритам од a у основи g и означавамо са $\log_g a$.

Класичан логаритам и дискретни $\log_2$ у групи $\mathbb{Z}_{53}^*$ (други делује непредвидиво)

- ▶ Немамо формулу за израчунавање $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$

- ▶ Немамо формулу за израчунавање $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$
- ▶ Пример: $\log_2 6 = ?$ у групи $\mathbb{Z}_{23}^*$
(рачунамо $2, 2^2, 2^3, \dots$ и чекамо да се појави 6)

n	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
$2^n \pmod{23}$	1	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1

n	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
$2^n \pmod{23}$	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1	

Добићемо да је $\log_2 6 = 20$ али траје предуго

- ▶ Немамо формулу за израчунавање $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$
- ▶ Пример: $\log_2 6 = ?$ у групи $\mathbb{Z}_{23}^*$
(рачунамо $2, 2^2, 2^3, \dots$ и чекамо да се појави 6)

n	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
$2^n \pmod{23}$	1	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1
n	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
$2^n \pmod{23}$	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1	

Добићемо да је $\log_2 6 = 20$ али траје предуго

- ▶ Најгори случај за $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$: када је g генератор n велико - практично прођемо целу горњу табелу

- ▶ Немамо формулу за израчунавање $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$
- ▶ Пример: $\log_2 6 = ?$ у групи $\mathbb{Z}_{23}^*$
(рачунамо $2, 2^2, 2^3, \dots$ и чекамо да се појави 6)

n	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
$2^n \pmod{23}$	1	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1
n	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
$2^n \pmod{23}$	2	4	8	16	9	18	13	3	6	12	1	

Добићемо да је $\log_2 6 = 20$ али траје предуго

- ▶ Најгори случај за $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$: када је g генератор n велико - практично прођемо целу горњу табелу
  - ▶ То је $O(q)$ тестирања! (А временска сложеност степеновања је $O(\log^4 q)$)

Степен и дискретни логаритам у $\mathbb{F}_q$ и (њихово време израчунавања) помоћу Sage-а (који има на располагању све познате алгоритме)

Save Copy Run SageMath 10.3

```
K = GF(39916801^4, 'x')
g = K.multiplicative_generator()
%time a=pow(g, 1234567891011121314151617181920, K.order())
%time b=discrete_log(a, g, K.order() - 1)
is_prime(39916801), g, a, b
```

CPU times: user 55 µs, sys: 0 ns, total: 55 µs
Wall time: 58.9 µs
CPU times: user 364 ms, sys: 3.76 ms, total: 367 ms
Wall time: 393 ms

(True,
 x + 3,
 12508294*x^3 + 18207805*x^2 + 38793833*x + 2187988,
 1234567891011121314151617181920)

$GF(q, 'x')$ је коначно поље са $q = p^d$ елеменената, други аргумент је симбол којим желимо да Sage означи променљиву x у $\mathbb{Z}_p[x]$

- ▶ Не постоји довољно брз алгоритам који решава проблем дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$, тј. алгоритам чија је брзина упоредива са степеновањем

- ▶ Не постоји довољно брз алгоритам који решава проблем дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$, тј. алгоритам чија је брзина упоредива са степеновањем
- ▶ Постоје алгоритми који могу да смање време претраживања $O(q)$ из претх. примера
  - ▶ Такав је алгоритам Гельфонд-Шенкса временске сложености $O(\sqrt{q} \log^2 q)$

- ▶ Не постоји довољно брз алгоритам који решава проблем дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$, тј. алгоритам чија је брзина упоредива са степеновањем
- ▶ Постоје алгоритми који могу да смање време претраживања $O(q)$ из претх. примера
  - ▶ Такав је алгоритам Гельфонд-Шенкса временске сложености $O(\sqrt{q} \log^2 q)$
- ▶ Постоје и алгоритми који раде довољно ефикасно за неке специфичне q -ове
  - ▶ Такав је Полиг-Хелманов алгоритам који предпоставља да су сви прости чиниоци броја $q - 1$ „мали“
  - ▶ Да ли Дифи-Хелман може да се имплементира тако да не бира такве q -ове?

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
- ▶ Запишемо $n = mi + j$, где је $m = [\sqrt{q}]$ (цео део),
 $0 \leq i \leq m$, $0 \leq j \leq m - 1$

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
- ▶ Запишемо $n = mi + j$, где је $m = [\sqrt{q}]$ (цео део),
 $0 \leq i \leq m$, $0 \leq j \leq m - 1$
- ▶ Тада је $g^j = a (g^{-m})^i$

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
- ▶ Запишемо $n = mi + j$, где је $m = [\sqrt{q}]$ (цео део),
 $0 \leq i \leq m$, $0 \leq j \leq m - 1$
- ▶ Тада је $g^j = a (g^{-m})^i$
- ▶ Рачунамо парове (j, g^j) и $(i, a (g^{-m})^i)$, за све i, j и
чувамо их сортиране по другој координати

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
- ▶ Запишемо $n = mi + j$, где је $m = [\sqrt{q}]$ (цео део),
 $0 \leq i \leq m$, $0 \leq j \leq m - 1$
- ▶ Тада је $g^j = a (g^{-m})^i$
- ▶ Рачунамо парове (j, g^j) и $(i, a (g^{-m})^i)$, за све i, j и
чувамо их сортиране по другој координати
- ▶ Када нађемо i и j за које се поклапа друга координата
лако долазимо до n

АЛГОРИТАМ ГЕЛЬФОНД-ШЕНКСА (BABY-STEP-GIANT-STEP АЛГОРИТАМ)

- ▶ Алгоритам имитира идеју „сусрета на пола пута“
- ▶ Циљ: израчунати $n = \log_g a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
- ▶ Запишемо $n = mi + j$, где је $m = [\sqrt{q}]$ (цео део),
 $0 \leq i \leq m$, $0 \leq j \leq m - 1$
- ▶ Тада је $g^j = a (g^{-m})^i$
- ▶ Рачунамо парове (j, g^j) и $(i, a (g^{-m})^i)$, за све i, j и
чувамо их сортиране по другој координати
- ▶ Када нађемо i и j за које се поклапа друга координата
лако долазимо до n
- ▶ Временска (али и просторна) сложеност $O(\sqrt{q} \log^2 q)$

Пример: $\log_3 37$ по модулу 101

- ▶ тада је $[\sqrt{101}] = 10$ и

giant step i	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
$3^{-10i} \pmod{101}$	1	14	95	17	36	100	87	6	84	65
$37 \cdot 3^{-10i} \pmod{101}$	37	13	81	23	19	64	88	20	78	82

- ▶ 3, 3^2 и 3^3 се не појављују у табели, али
 $3^4 = 81 \equiv 37 \cdot 3^{-20} \pmod{101}$
- ▶ следи $\log_3 37 = 20 + 4$

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \cdots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

- ▶ Пример: $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ је 7-гладак, али $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$ није 7-гладак

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \cdots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

- ▶ Пример: $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ је 7-гладак, али $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$ није 7-гладак
- ▶ Полиг-Хелманов метод омогућава (брзо) израчунавање дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$. Претпоставке су
  - ▶ $B \ll n$ нпр. $B \sim \log n$
  - ▶ $q - 1$ је B -гладак

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

- ▶ Пример: $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ је 7-гладак, али $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$ није 7-гладак
- ▶ Полиг-Хелманов метод омогућава (брзо) израчунавање дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$. Претпоставке су
  - ▶ $B \ll n$ нпр. $B \sim \log n$
  - ▶ $q - 1$ је B -гладак
- ▶ Циљ: израчунати n за које је $g^n = a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

- ▶ Пример: $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ је 7-гладак, али $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$ није 7-гладак
- ▶ Полиг-Хелманов метод омогућава (брзо) израчунавање дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$. Претпоставке су
  - ▶ $B \ll n$ нпр. $B \sim \log n$
  - ▶ $q - 1$ је B -гладак
- ▶ Циљ: израчунати n за које је $g^n = a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
  - ▶ МФТ $g^{q-1} = 1$, па n треба тражити као остатак по модулу $q - 1$

ПОЛИГ-ХЕЛМАНОВ АЛГОРИТАМ

ДЕФИНИЦИЈА

Нека су $N, B \in \mathbb{N}$. За број $N = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$ кажемо да је B -гладак ако важи $p_i^{\alpha_i} \leq B$, за све $1 \leq i \leq k$

- ▶ Пример: $70 = 2 \cdot 5 \cdot 7$ је 7-гладак, али $150 = 2 \cdot 3 \cdot 5^2$ није 7-гладак
- ▶ Полиг-Хелманов метод омогућава (брзо) израчунавање дискретног логаритма у $\mathbb{F}_q^*$. Претпоставке су
  - ▶ $B \ll n$ нпр. $B \sim \log n$
  - ▶ $q - 1$ је B -гладак
- ▶ Циљ: израчунати n за које је $g^n = a$ у $\mathbb{F}_q^*$, где су a и g познати
  - ▶ МФТ $g^{q-1} = 1$, па n треба тражити као остатак по модулу $q - 1$
  - ▶ ако је $q - 1 = p_1^{\alpha_1} \dots p_k^{\alpha_k}$, по Кинеској теореми о остатцима довољно је одредити $n \equiv ? \pmod{p_i^{\alpha_i}}$ (и изоставићемо индекс i ради једноставности)

$$n \equiv ? \pmod{p^\alpha}$$

- ▶ Израчунамо $\zeta_p = g^{\frac{q-1}{p}}$, а затим и $1 = \zeta_p^0, \zeta_p, \zeta_p^2, \dots, \zeta_p^{p-1}$ и чувамо (у некој табели) парове (j, ζ_p^j)
- ▶ све ζ_p^j зовемо p -ти корени из 1 (јер су решења једначине $x^p \equiv 1 \pmod{q-1}$)

$$n \equiv ? \pmod{p^\alpha}$$

- ▶ Израчунамо $\zeta_p = g^{\frac{q-1}{p}}$, а затим и $1 = \zeta_p^0, \zeta_p, \zeta_p^2, \dots, \zeta_p^{p-1}$ и чувамо (у некој табели) парове (j, ζ_p^j)
  - ▶ све ζ_p^j зовемо p -ти корени из 1 (јер су решења једначине $x^p \equiv 1 \pmod{q-1}$)
- ▶ Запишемо $n \equiv n_0 + n_1 p + n_2 p^2 + \dots + n_{\alpha-1} p^{\alpha-1} \pmod{p^\alpha}$ (запис у основи p , евентуално су водеће цифре изгубљене или је допуњено нулама)
  - ▶ треба одредити n_i -ове

$$n \equiv ? \pmod{p^\alpha}$$

- ▶ Израчунамо $\zeta_p = g^{\frac{q-1}{p}}$, а затим и $1 = \zeta_p^0, \zeta_p, \zeta_p^2, \dots, \zeta_p^{p-1}$ и чувамо (у некој табели) парове (j, ζ_p^j)
  - ▶ све ζ_p^j зовемо p -ти корени из 1 (јер су решења једначине $x^p \equiv 1 \pmod{q-1}$)
- ▶ Запишемо $n \equiv n_0 + n_1 p + n_2 p^2 + \dots + n_{\alpha-1} p^{\alpha-1} \pmod{p^\alpha}$ (запис у основи p , евентуално су водеће цифре изгубљене или је допуњено нулама)
  - ▶ треба одредити n_i -ове
- ▶ Можемо израчунати $a^{\frac{q-1}{p}}$, али $a^{\frac{q-1}{p}} = g^{\frac{n(q-1)}{p}} = \zeta_p^n = \zeta_p^{n_0}$.
Како у табели имамо све вредности ζ_p^j (и све су различите) лако ћемо пронаћи вредност n_0

$$n \equiv ? \pmod{p^\alpha}$$

- ▶ Израчунамо $\zeta_p = g^{\frac{q-1}{p}}$, а затим и $1 = \zeta_p^0, \zeta_p, \zeta_p^2, \dots, \zeta_p^{p-1}$ и чувамо (у некој табели) парове (j, ζ_p^j)
  - ▶ све ζ_p^j зовемо p -ти корени из 1 (јер су решења једначине $x^p \equiv 1 \pmod{q-1}$)
- ▶ Запишемо $n \equiv n_0 + n_1 p + n_2 p^2 + \dots + n_{\alpha-1} p^{\alpha-1} \pmod{p^\alpha}$ (запис у основи p , евентуално су водеће цифре изгубљене или је допуњено нулама)
  - ▶ треба одредити n_i -ове
- ▶ Можемо израчунати $a^{\frac{q-1}{p}}$, али $a^{\frac{q-1}{p}} = g^{\frac{n(q-1)}{p}} = \zeta_p^n = \zeta_p^{n_0}$.
Како у табели имамо све вредности ζ_p^j (и све су различите) лако ћемо пронаћи вредност n_0
- ▶ Слично, можемо израчунати $\left(\frac{a}{g^{n_0}}\right)^{\frac{q-1}{p^2}}$, али $\left(\frac{a}{g^{n_0}}\right)^{\frac{q-1}{p^2}} = g^{\frac{(n-n_0)(q-1)}{p^2}} = \zeta_p^{\frac{n-n_0}{p}} = \zeta_p^{n_1}$ даје n_1

$$n \equiv ? \pmod{p^\alpha}$$

- ▶ Израчунамо $\zeta_p = g^{\frac{q-1}{p}}$, а затим и $1 = \zeta_p^0, \zeta_p, \zeta_p^2, \dots, \zeta_p^{p-1}$ и чувамо (у некој табели) парове (j, ζ_p^j)
  - ▶ све ζ_p^j зовемо p -ти корени из 1 (јер су решења једначине $x^p \equiv 1 \pmod{q-1}$)
- ▶ Запишемо $n \equiv n_0 + n_1 p + n_2 p^2 + \dots + n_{\alpha-1} p^{\alpha-1} \pmod{p^\alpha}$ (запис у основи p , евентуално су водеће цифре изгубљене или је допуњено нулама)
  - ▶ треба одредити n_i -ове
- ▶ Можемо израчунати $a^{\frac{q-1}{p}}$, али $a^{\frac{q-1}{p}} = g^{\frac{n(q-1)}{p}} = \zeta_p^n = \zeta_p^{n_0}$.
Како у табели имамо све вредности ζ_p^j (и све су различите) лако ћемо пронаћи вредност n_0
- ▶ Слично, можемо израчунати $\left(\frac{a}{g^{n_0}}\right)^{\frac{q-1}{p^2}}$, али $\left(\frac{a}{g^{n_0}}\right)^{\frac{q-1}{p^2}} = g^{\frac{(n-n_0)(q-1)}{p^2}} = \zeta_p^{\frac{n-n_0}{p}} = \zeta_p^{n_1}$ даје n_1
- ▶ $\left(\frac{a}{g^{n_0+n_1 p}}\right)^{\frac{q-1}{p^3}}$ даје n_2 , $\left(\frac{a}{g^{n_0+n_1 p+n_2 p^2}}\right)^{\frac{q-1}{p^4}}$ даје $n_3, \dots$

Пример: Израчунати $\log_3 304$ у $\mathbb{Z}_{401}^*$

$$3^n \equiv 304 \pmod{401} \quad (\text{тје генератор } \mathbb{Z}_{401}^*)$$

$$401-1 = 2^4 \cdot 5^2 : n \equiv ? \pmod{400} \Leftrightarrow n \equiv ? \pmod{16} \text{ и } n \equiv ? \pmod{25}$$

$$n \equiv n_0 + 2n_1 + 4n_2 + 8n_3 \pmod{16} \quad n_i \in \{0, 1\}$$

$$\zeta_2 = 3^{\frac{401-1}{2}} \equiv 400 \pmod{401} \quad (\text{Лако се види да је } -1 \equiv 400 \text{ по рачунарски решење})$$

$$\begin{array}{c|cc} \cdot & 0 & 1 \\ \hline \zeta_2 & 1 & 400 \end{array}$$

$$304^{\frac{401-1}{2}} \equiv 400 \pmod{401} \Rightarrow n_0 = 1$$

$$\left(\frac{304}{3}\right)^{\frac{401-1}{4}} \equiv (304 \cdot 134)^{100} \equiv 400 \pmod{401} \Rightarrow n_1 = 1$$

$$\left(\frac{304}{3^{1+2 \cdot 1}}\right)^{\frac{401-1}{8}} \equiv 338^{50} \equiv 1 \pmod{401} \Rightarrow n_2 = 0$$

$$\left(\frac{304}{3^{1+2 \cdot 1+4 \cdot 0}}\right)^{\frac{401-1}{16}} \equiv 338^{25} \equiv 400 \pmod{401} \Rightarrow n_3 = 1$$

$$n \equiv 1 + 2 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 8 \cdot 1 \equiv 11 \pmod{16}$$

$$3^n \equiv 304 \pmod{401} \quad (3 \text{ je Reziprozop } \mathbb{Z}_{401}^*)$$

$$401-1 = 2^4 \cdot 5^2 : n \equiv ? (400) \Leftrightarrow n \equiv ? \pmod{16} \quad \text{u.} \quad n \equiv ? \pmod{25}$$

$$n \equiv n_0 + 5n_1 \pmod{25}$$

$$\zeta_5 = 3^{\frac{401-1}{5}} \equiv 72 \pmod{401} \quad \begin{array}{c|ccccc} j & 0 & 1 & 2 & 3 & 4 \\ \hline 5^j & 1 & 72 & 372 & 318 & 39 \end{array}$$

$$304^{\frac{401-1}{5}} \equiv 372 \pmod{401} \Rightarrow n_0 = 2$$

$$\left(\frac{304}{3^2}\right)^{\frac{401-1}{25}} \equiv 212^{16} \equiv 318 \pmod{401} \Rightarrow n_1 = 3$$

$$n \equiv 2 + 5 \cdot 3 \equiv 17 \pmod{25}$$

$$n = 25k + 17 \equiv 11 \pmod{16}$$

$$3k \equiv 10 \pmod{16}$$

$$k \equiv 14 \pmod{16}$$

$$n \equiv 25 \cdot 14 + 17 \equiv 267 \pmod{400}$$

$$\log_3 304 = 267$$

- ▶ Приметимо да опет нема израчунавања дискретног логаритма, већ се траже вредности у табели! Још сад додатно чувамо табелу (трошимо меморију)
  - ▶ Али дужина табеле је мања од B

- ▶ Приметимо да опет нема израчунавања дискретног логаритма, већ се траже вредности у табели! Још сад додатно чувамо табелу (трошимо меморију)
  - ▶ Али дужина табеле је мања од B
- ▶ Затим за сваки r имамо α пута понављање рачуна, и на крају Кинеску теорему

- ▶ Приметимо да опет нема израчунавања дискретног логаритма, већ се траже вредности у табели! Још сад додатно чувамо табелу (трошимо меморију)
  - ▶ Али дужина табеле је мања од B
- ▶ Затим за сваки r имамо α пута понављање рачуна, и на крају Кинеску теорему
- ▶ Временска сложеност свега је полином од B , што је прихватљиво за мало B

- ▶ Приметимо да опет нема израчунавања дискретног логаритма, већ се траже вредности у табели! Још сад додатно чувамо табелу (трошимо меморију)
  - ▶ Али дужина табеле је мања од B
- ▶ Затим за сваки r имамо α пута понављање рачуна, и на крају Кинеску теорему
- ▶ Временска сложеност свега је полином од B , што је прихватљиво за мало B
- ▶ Опасност: Уколико Алиса и Бобан изаберу јавни кључ q за тд. $q - 1$ је B -гладак, заовољно мало B , дискретни логаритам је решив - Цица може да декриптује поруку

- ▶ Приметимо да опет нема израчунавања дискретног логаритма, већ се траже вредности у табели! Још сад додатно чувамо табелу (трошимо меморију)
  - ▶ Али дужина табеле је мања од B
- ▶ Затим за сваки r имамо α пута понављање рачуна, и на крају Кинеску теорему
- ▶ Временска сложеност свега је полином од B , што је прихватљиво за мало B
- ▶ Опасност: Уколико Алиса и Бобан изаберу јавни кључ q за тд. $q - 1$ је B -гладак, заовољно мало B , дискретни логаритам је решив - Цица може да декриптује поруку
- ▶ Алиса и Бобан могу да тестирају B -глаткост за неко мало B да би се провера обавила у реалном времену (а самим тим покривају и све $B' \leq B$)
  - ▶ Али: увек постоји опасност од $(B + 1)$ -глаткости што они неће приметити, а временска сложеност је практично иста као за B

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$
  - ▶ Свако од њих рачуна свој тајни кључ $d_i \equiv e_i^{-1} \pmod{q - 1}$,
 $i \in \{A, B\}$

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$
  - ▶ Свако од њих рачуна свој тајни кључ $d_i \equiv e_i^{-1} \pmod{q - 1}$, $i \in \{A, B\}$
  - ▶ Ако је M блок поруке (кодиран елементом поља $\mathbb{F}_q$) коју треба послати Алиса рачуна M^{e_A} и шаље Бобану

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

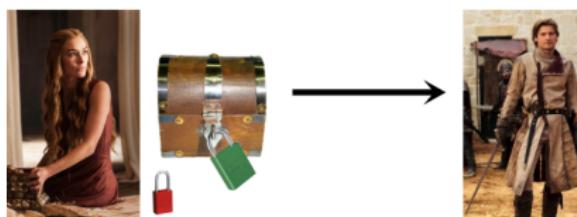
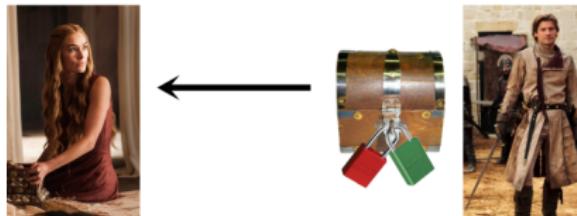
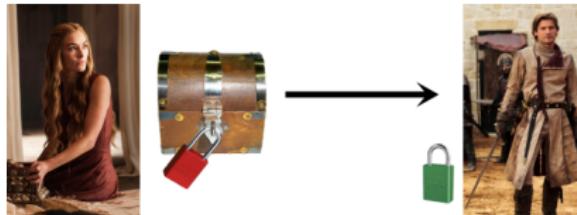
- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$
  - ▶ Свако од њих рачуна свој тајни кључ $d_i \equiv e_i^{-1} \pmod{q - 1}$, $i \in \{A, B\}$
  - ▶ Ако је M блок поруке (кодиран елементом поља $\mathbb{F}_q$) коју треба послати Алиса рачуна M^{e_A} и шаље Бобану
  - ▶ Бобан не може да прочита M^{e_A} , али може да израчуна $(M^{e_A})^{e_B} = M^{e_A e_B}$ и пошаље назад Алиси

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$
  - ▶ Свако од њих рачуна свој тајни кључ $d_i \equiv e_i^{-1} \pmod{q - 1}$, $i \in \{A, B\}$
  - ▶ Ако је M блок поруке (кодиран елементом поља $\mathbb{F}_q$) коју треба послати Алиса рачуна M^{e_A} и шаље Бобану
  - ▶ Бобан не може да прочита M^{e_A} , али може да израчуна $(M^{e_A})^{e_B} = M^{e_A e_B}$ и пошаље назад Алиси
  - ▶ Сада Алиса рачуна $(M^{e_A e_B})^{d_A} = M^{e_B}$ и шаље опет Бобану. Овде се користи $e_A d_A \equiv 1 \pmod{q - 1}$ што повлачи $M^{e_A d_A} = M$ у $\mathbb{F}_q$

МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Користи се за размену кључева или порука. Ако је дужа порука дели се на блокове
- ▶ Алгоритам:
  - ▶ Фиксира се коначно поље $\mathbb{F}_q$ и то је свима познато (q је јавни кључ)
  - ▶ И Алиса и Бобан бирају своје тајне кључеве e_A и e_B тд.
 $\text{НЗД}(e_A, q - 1) = \text{НЗД}(e_B, q - 1) = 1$
  - ▶ Свако од њих рачуна свој тајни кључ $d_i \equiv e_i^{-1} \pmod{q - 1}$, $i \in \{A, B\}$
  - ▶ Ако је M блок поруке (кодиран елементом поља $\mathbb{F}_q$) коју треба послати Алиса рачуна M^{e_A} и шаље Бобану
  - ▶ Бобан не може да прочита M^{e_A} , али може да израчуна $(M^{e_A})^{e_B} = M^{e_A e_B}$ и пошаље назад Алиси
  - ▶ Сада Алиса рачуна $(M^{e_A e_B})^{d_A} = M^{e_B}$ и шаље опет Бобану. Овде се користи $e_A d_A \equiv 1 \pmod{q - 1}$ што повлачи $M^{e_A d_A} = M$ у $\mathbb{F}_q$
  - ▶ Бобан рачуна $(M^{e_B})^{d_B} = M$ и долази до почетне поруке.

- ▶ Ако Цица пресретне комуникацију највише што може да зна је M^{e_A} , M^{e_B} и $M^{e_A e_B}$ и јавни кључ q .

- ▶ Ако Цица пресретне комуникацију највише што може да зна је M^{e_A} , M^{e_B} и $M^{e_A e_B}$ и јавни кључ q .
- ▶ Да би дошла до информације M мора да израчуна:
  - ▶ $e_A = \log_{M^{e_B}}(M^{e_A e_B})$ дискретни логаритам
  - ▶ $d_A \equiv e_A^{-1} \pmod{q-1}$
  - ▶ $M = (M^{e_A})^{d_A}$

- ▶ Ако Цица пресретне комуникацију највише што може да зна је M^{e_A} , M^{e_B} и $M^{e_A e_B}$ и јавни кључ q .
- ▶ Да би дошла до информације M мора да израчуна:
  - ▶ $e_A = \log_{M^{e_B}}(M^{e_A e_B})$ дискретни логаритам
  - ▶ $d_A \equiv e_A^{-1} \pmod{q-1}$
  - ▶ $M = (M^{e_A})^{d_A}$
- ▶ Као додатна заштита: кључеви e_A , e_B , d_A и d_B се могу мењати код сваког блока.
  - ▶ Зато се понекад каже да Меси-Омуре није ни симетричан ни асиметричан (јер се сматра да има само један јавни кључ q , а остало су параметри који се једнократно генеришу)

- ▶ Показаћемо како се рачуна мултипликативни инверз a^{-1} по модулу b
  - ▶ Еуклидов алгоритам (у $\mathbb{N}$) даје $ma + nb = 1 = \text{НЗД}(a, b)$ за неке $m, n \in \mathbb{Z}$
  - ▶ Следи $ma \equiv 1 \pmod{b}$, тј. $a^{-1} \equiv m \pmod{b}$

- ▶ Показаћемо како се рачуна мултипликативни инверз a^{-1} по модулу b
  - ▶ Еуклидов алгоритам (у $\mathbb{N}$) даје $ma + nb = 1 = \text{НЗД}(a, b)$ за неке $m, n \in \mathbb{Z}$
  - ▶ Следи $ma \equiv 1 \pmod{b}$, тј. $a^{-1} \equiv m \pmod{b}$
- ▶ Други начин (само за прост модул p): $a^{-1} \equiv a^{p-2} \pmod{p}$

- ▶ Показаћемо како се рачуна мултипликативни инверз a^{-1} по модулу b
  - ▶ Еуклидов алгоритам (у $\mathbb{N}$) даје $ma + nb = 1 = \text{НЗД}(a, b)$ за неке $m, n \in \mathbb{Z}$
  - ▶ Следи $ma \equiv 1 \pmod{b}$, тј. $a^{-1} \equiv m \pmod{b}$
- ▶ Други начин (само за прост модул p): $a^{-1} \equiv a^{p-2} \pmod{p}$
- ▶ Оба алгоритма раде и у $\mathbb{F}_q$ и имају исту временску сложеност $O(\log^3 q)$

Пример: $421^{-1} \equiv 281 \pmod{676}$

$$676 = 1 \cdot 421 + 255$$

$$421 = 1 \cdot 255 + 166$$

$$255 = 1 \cdot 166 + 89$$

$$166 = 1 \cdot 89 + 77$$

$$89 = 1 \cdot 77 + 12$$

$$77 = 6 \cdot 12 + 5$$

$$12 = 2 \cdot 5 + 2$$

$$5 = 2 \cdot 2 + 1$$

$$1 = 5 - 2 \cdot (12 - 2 \cdot 5)$$

$$= -2 \cdot 12 + 5 \cdot (77 - 6 \cdot 12)$$

$$= 5 \cdot 77 - 32 \cdot (89 - 77)$$

$$= -32 \cdot 89 + 37 \cdot (166 - 89)$$

$$= 37 \cdot 166 - 69 \cdot (255 - 166)$$

$$= -69 \cdot 255 + 106 \cdot (421 - 255)$$

$$= 106 \cdot 421 - 175 \cdot (676 - 421)$$

$$= -175 \cdot 676 + \underline{281} \cdot 421$$

Пример: $421^{-1} \equiv 281 \pmod{676}$

$$676 = 1 \cdot 421 + 255$$

$$421 = 1 \cdot 255 + 166$$

$$255 = 1 \cdot 166 + 89$$

$$166 = 1 \cdot 89 + 77$$

$$89 = 1 \cdot 77 + 12$$

$$77 = 6 \cdot 12 + 5$$

$$12 = 2 \cdot 5 + 2$$

$$5 = 2 \cdot 2 + 1$$

$$1 = 5 - 2 \cdot (12 - 2 \cdot 5)$$

$$= -2 \cdot 12 + 5 \cdot (77 - 6 \cdot 12)$$

$$= 5 \cdot 77 - 32 \cdot (89 - 77)$$

$$= -32 \cdot 89 + 37 \cdot (166 - 89)$$

$$= 37 \cdot 166 - 69 \cdot (255 - 166)$$

$$= -69 \cdot 255 + 106 \cdot (421 - 255)$$

$$= 106 \cdot 421 - 175 \cdot (676 - 421)$$

$$= -175 \cdot 676 + \underline{\underline{281}} \cdot 421$$

Пример: $255^{-1} \equiv -281 \equiv 395 \pmod{676}$

$$676 = 2 \cdot 255 + 166$$

$$255 = 1 \cdot 166 + 89$$

$$166 = 1 \cdot 89 + 77$$

$$89 = 1 \cdot 77 + 12$$

$$77 = 6 \cdot 12 + 5$$

$$12 = 2 \cdot 5 + 2$$

$$5 = 2 \cdot 2 + 1$$

$$1 = 5 - 2 \cdot (12 - 2 \cdot 5)$$

$$= -2 \cdot 12 + 5 \cdot (77 - 6 \cdot 12)$$

$$= 5 \cdot 77 - 32 \cdot (89 - 77)$$

$$= -32 \cdot 89 + 37 \cdot (166 - 89)$$

$$= 37 \cdot 166 - 69 \cdot (255 - 166)$$

$$= -69 \cdot 255 + 106 \cdot (676 - 2 \cdot 255)$$

$$= 106 \cdot 676 - \underline{\underline{-281}} \cdot 255$$

ПРИМЕР: Помоћу МЕСИ-ОМУРА КРИПТОСИСТЕМА
СА ЈАВНИМ КЉУЧЕМ $q = 677$ (ПРОСТ) ТРЕБА
ПОСЛАТИ $M = 470$

Алиса бира тајни кључ $e_A = 255$ и $d_A = 395$. Бобан бира тајни
кључ $e_B = 421$ и $d_B = 281$ (претх. примери)

$$M^{e_A} = 470^{255} \pmod{677} = 470^{128} \cdot 470^{64} \cdot 470^{32} \cdot 470^{16} \cdot 470^8 \cdot 470^4 \cdot 470^2 \cdot 470^1 \pmod{677}$$

$$470^2 \equiv 198$$

$$470^4 \equiv 198^2 \equiv 615 \equiv -62$$

$$470^8 \equiv (-62)^2 \equiv 459$$

$$470^{16} \equiv 459^2 \equiv 134$$

$$470^{32} \equiv 134^2 \equiv 354$$

$$470^{64} \equiv 354^2 \equiv 71$$

$$470^{128} \equiv 71^2 \equiv 302$$

$$M^{e_A} = 302 \cdot 71 \cdot 354 \cdot 134 \cdot 459 \cdot 615 \cdot 198 \cdot 470 \pmod{677} = 292 \pmod{677}$$

Алиса шаље Бобану 292

$$M^{e_A e_B} = 292^{421} \pmod{677} = 292^{256} \cdot 292^{128} \cdot 292^{32} \cdot 292^4 \cdot 292^1 \pmod{677}$$

$$292^4 \equiv (292^2)^2 \equiv 639^2 \equiv (-38)^2 \equiv 90$$

$$292^{32} \equiv (292^4)^8 \equiv (90^2)^4 \equiv 653^4 \equiv ((-24)^2)^2 \equiv 576^2 \equiv 46$$

$$292^{128} \equiv (292^{32})^4 \equiv (46^2)^2 \equiv 85^2 \equiv 455$$

$$292^{256} \equiv (292^{128})^2 \equiv 455^2 \equiv 540$$

$$M^{e_A e_B} = 540 \cdot 455 \cdot 46 \cdot 90 \cdot 292 \pmod{677} = 156$$

Бобан шаље Алиси 156

$$M^{e_A e_B d_A} = 156^{395} \pmod{677} = 156^{256} \cdot 156^{128} \cdot 156^8 \cdot 156^2 \cdot 156^1 \pmod{677}$$

$$156^2 \equiv 641 \equiv -36$$

$$156^8 \equiv (156^2)^4 \equiv ((-36)^2)^2 \equiv 619^2 \equiv 656 \equiv -21$$

$$156^{128} \equiv (156^8)^16 \equiv (441^2)^4 \equiv (182^2)^2 \equiv 628^2 \equiv 370$$

$$156^{256} \equiv (156^{128})^2 \equiv 370^2 \equiv 146$$

$$M^{e_A e_B d_A} = 146 \cdot 370 \cdot (-21) \cdot (-36) \cdot 156 \pmod{677} = 313 \pmod{677}$$

Алиса шаље Бобану 313

$$\begin{aligned}M^{e_A e_B d_A d_B} &= 313^{281} \pmod{677} = 313^{256} \cdot 313^{16} \cdot 313^8 \cdot 313^1 \pmod{677} \\313^8 &\equiv (313^2)^4 \equiv (481^2)^2 \equiv 504^2 \equiv 141 \\313^{16} &\equiv (313^8)^2 \equiv 141^2 \equiv 248 \\313^{256} &\equiv (313^{16})^{16} \equiv (248^2)^8 \equiv (574^2)^4 \equiv (454^2)^2 \equiv 308^2 \equiv 84 \\M^{e_A e_B d_A d_B} &= 84 \cdot 248 \cdot 141 \cdot 313 \pmod{677} = 470 \pmod{677}\end{aligned}$$

Бобан коначно добија поруку 470

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)
- ▶ $M \in \mathbb{F}_q$ кодирани блок (део поруке) коју Алиса жели да пошаље, она генерише случајан природан број $k < q$ који ће користити само једном за блок M (за наредно M бира ново k)

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)
- ▶ $M \in \mathbb{F}_q$ кодирани блок (део поруке) коју Алиса жели да пошаље, она генерише случајан природан број $k < q$ који ће користити само једном за блок M (за наредно M бира ново k)
- ▶ Алиса шаље Бобану пар информација g^k и $Mg^{e_B k} = M(g^{e_B})^k$ (ово лако рачуна јер зна g , g^{e_B} , k и M)

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)
- ▶ $M \in \mathbb{F}_q$ кодирани блок (део поруке) коју Алиса жели да пошаље, она генерише случајан природан број $k < q$ који ће користити само једном за блок M (за наредно M бира ново k)
- ▶ Алиса шаље Бобану пар информација g^k и $Mg^{e_B k} = M(g^{e_B})^k$ (ово лако рачуна јер зна g , g^{e_B} , k и M)
- ▶ Бобан рачуна $g^{e_B k} = (g^k)^{e_B}$, затим његов инверз и добија $M = Mg^{e_B k} (g^{e_B k})^{-1}$

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)
- ▶ $M \in \mathbb{F}_q$ кодирани блок (део поруке) коју Алиса жели да пошаље, она генерише случајан природан број $k < q$ који ће користити само једном за блок M (за наредно M бира ново k)
- ▶ Алиса шаље Бобану пар информација g^k и $Mg^{e_B k} = M(g^{e_B})^k$ (ово лако рачуна јер зна g , g^{e_B} , k и M)
- ▶ Бобан рачуна $g^{e_B k} = (g^k)^{e_B}$, затим његов инверз и добија $M = Mg^{e_B k} (g^{e_B k})^{-1}$
- ▶ Цица мора да реши проблем дискретног логаритма да би урадила претходни корак

ЕЛГАМАЛОВ КРИПТОСИСТЕМ

- ▶ Јавни кључ q (степен простог броја) и $g \in \mathbb{F}_q^*$ генератор
- ▶ Бобан бира свој тајни кључ e_B и помоћу њега прави јавни кључ g^{e_B} који шаље Алиси тј. објављује (као код Дифи-Хелмана)
- ▶ $M \in \mathbb{F}_q$ кодирани блок (део поруке) коју Алиса жели да пошаље, она генерише случајан природан број $k < q$ који ће користити само једном за блок M (за наредно M бира ново k)
- ▶ Алиса шаље Бобану пар информација g^k и $Mg^{e_B k} = M(g^{e_B})^k$ (ово лако рачуна јер зна g , g^{e_B} , k и M)
- ▶ Бобан рачуна $g^{e_B k} = (g^k)^{e_B}$, затим његов инверз и добија $M = Mg^{e_B k} (g^{e_B k})^{-1}$
- ▶ Цица мора да реши проблем дискретног логаритма да би урадила претходни корак

Напомена: Бобан само једном шаље e_B Алиси (на почетку), код сваког блока имамо једну размену (Алиса шаље пар $(g^k, Mg^{e_B k})$ Бобану)

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану (g_1 =писмо, g_2 =глава)

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану ($g_1 =$ писмо, $g_2 =$ глава)
  - ▶ Бобан бира случајан број $1 \leq n \leq q - 1$

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану ($g_1 =$ писмо, $g_2 =$ глава)
  - ▶ Бобан бира случајан број $1 \leq n \leq q - 1$
  - ▶ Бобан баца новчић и види која страна g_i је пала. Затим он рачуна $a = g_i^n$ и шаље Алиси

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану ($g_1 =$ писмо, $g_2 =$ глава)
  - ▶ Бобан бира случајан број $1 \leq n \leq q - 1$
  - ▶ Бобан баца новчић и види која страна g_i је пала. Затим он рачуна $a = g_i^n$ и шаље Алиси
  - ▶ Када добије a Алиса бира на које g_i се клади

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану ($g_1 =$ писмо, $g_2 =$ глава)
  - ▶ Бобан бира случајан број $1 \leq n \leq q - 1$
  - ▶ Бобан баца новчић и види која страна g_i је пала. Затим он рачуна $a = g_i^n$ и шаље Алиси
  - ▶ Када добије a Алиса бира на које g_i се клади
  - ▶ Бобан тада сопштава Алиси ко је победио

ИГРЕ НА СРЕЋУ ЗАСНОВАНЕ НА ПРОБЛЕМУ ДИСКРЕТНОГ ЛОГАРИТМА

- ▶ Илустроваваћемо на примеру бацања новчића, јасно је да се лако може уопштити на било коју игру са малим бројем исхода
- ▶ Бобан баца новчић. Алиса жели да се клади на исход писмо/глава, није присутна (не види бацање) и треба да буде сигурна да је Бобан неће преварити
  - ▶ Јавни кључ је q степен простог
  - ▶ Алиса бира два различита генератора g_1 и g_2 групе $\mathbb{F}_q^*$ и шаље их Бобану ($g_1 =$ писмо, $g_2 =$ глава)
  - ▶ Бобан бира случајан број $1 \leq n \leq q - 1$
  - ▶ Бобан баца новчић и види која страна g_i је пала. Затим он рачуна $a = g_i^n$ и шаље Алиси
  - ▶ Када добије a Алиса бира на које g_i се клади
  - ▶ Бобан тада сопштава Алиси ко је победио
  - ▶ Да би игра била регуларна, Бобан на kraју мора да сопшти n како би Алиса проверила да је a (које има) заиста једнако g_i^n (за оно g_i које је Бобан саопштио у претх. кораку)

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна n и не може израчунати g_i
- ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна p и не може израчунати g_i
  - ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог
- ▶ Ако би Бобан желео да промени g_i (након Алисиног избора) он мора да реши проблем дискретног логаритма.

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна p и не може израчунати g_i
  - ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог
- ▶ Ако би Бобан желео да промени g_i (након Алисиног избора) он мора да реши проблем дискретног логаритма.
  - ▶ Зато је битно да генераторе g_1 и g_2 бира Алиса

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна n и не може израчунати g_i
  - ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог
- ▶ Ако би Бобан желео да промени g_i (након Алисиног избора) он мора да реши проблем дискретног логаритма.
  - ▶ Зато је битно да генераторе g_1 и g_2 бира Алиса
- ▶ Ако Бобан покуша (на почетку) да нађе једно поклапање $g_1^{n_1} = g_2^{n_2}$ и тај број подметне Алиси
  - ▶ чак ни ово не може да уради брзо, видели смо да је овакво претраживање најдужи корак у Гельфонд-Шенксовом алгоритму

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна n и не може израчунати g_i
  - ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог
- ▶ Ако би Бобан желео да промени g_i (након Алисиног избора) он мора да реши проблем дискретног логаритма.
  - ▶ Зато је битно да генераторе g_1 и g_2 бира Алиса
- ▶ Ако Бобан покуша (на почетку) да нађе једно поклапање $g_1^{n_1} = g_2^{n_2}$ и тај број подметне Алиси
  - ▶ чак ни ово не може да уради брзо, видели смо да је овакво претраживање најдужи корак у Гельфонд-Шенксовом алгоритму
  - ▶ како се инверз (нпр. од n_2) по модулу $q - 1$ брзо рачуна: налажење n_1, n_2 тд. $g_1^{n_1} = g_2^{n_2}$ је еквивалентно рачунању $\log_{g_1} g_2$

Да ли је игра регуларна?

- ▶ Алиса добија a као гаранцију да неће бити преварена, али она тада не зна n и не може израчунати g_i
  - ▶ g_1 и g_2 су генератори, па је a свакако степен и једног и другог
- ▶ Ако би Бобан желео да промени g_i (након Алисина избора) он мора да реши проблем дискретног логаритма.
  - ▶ Зато је битно да генераторе g_1 и g_2 бира Алиса
- ▶ Ако Бобан покуша (на почетку) да нађе једно поклапање $g_1^{n_1} = g_2^{n_2}$ и тај број подметне Алиси
  - ▶ чак ни ово не може да уради брзо, видели смо да је овакво претраживање најдужи корак у Гельфонд-Шенксовом алгоритму
  - ▶ како се инверз (нпр. од n_2) по модулу $q - 1$ брзо рачуна: налажење n_1, n_2 тд. $g_1^{n_1} = g_2^{n_2}$ је еквивалентно рачунању $\log_{g_1} g_2$
- ▶ Исто, Бобан не може да намести ни да је изгубио.